

Ο δάσκαλος πρέπει να μάθει να διαβάζει την τάξη του σαν να ήταν κείμενο. Να προσέχει τα πάντα γύρω από του μαθητές και την τάξη του, τις κινήσεις τους, το ύφος τους, τη γλώσσα, την ομιλία, τους κανόνες που διέπουν το παιχνίδι τους, τον τρόπο με τον οποίο μιλούν στους συμμαθητές τους και στους δασκάλους τους, τη σημειολογία, την λίγο ή πολύ απότομη αντίδραση, τη νευρικότητα. Όλο αυτό το υλικό πρέπει να το συγκεντρώνει (και να το αξιολογεί) ο εκπαιδευτικός.

Ο προσοδευτικός εκπαιδευτικός πρέπει να ξέρει τι συμβαίνει στον κόσμο των παιδιών με τα οποία εργάζεται. Πρέπει να ξέρει το σύμπαν των ονείρων τους, τη γλώσσα με την οποία μπορούν να υπερασπίζονται τον εαυτό τους απέναντι στη επιθετικότητα του κόσμου τους. Τι γνωρίζουν ανεξάρτητα από το σχολείο και πως το γνωρίζουν

- ▣ Αφορμή μαθήματος :
- ▣ Κλιπ ναυμαχία Ναβαρίνο ή
- ▣ Χάρτες ή
- ▣ Ιστορικά γεγονότα προϋπάρχουσα γνώση – παραλληλισμός χρονολογιών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ 10^η

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Να κατανοήσουν οι μαθητές το ρόλο των μεγάλων δυνάμεων και τη σημασία που είχαν πριν και κατά τη διάρκεια της Ελληνικής επανάστασης

Να αντιληφθούν την αξία της εμπλοκής του Φιλελληνισμού στη διαδικασία υποστήριξης των Ευρωπαίων στην Ελληνική επανάσταση και τους λόγους που διαμορφώθηκε η υποστήριξη αυτή

Να επεξηγούν στο τέλος του μαθήματος όρους όπως :

**Παλινόρθωση ,
ανατολικό ζήτημα ,
πράξη προστασίας ,
Φιλελληνισμός.**

Να καταλάβουν τα πρώτα σύνορα της Ελλάδας γεωγραφικά , την ιστορική σημασία της Ναυμαχίας στο Ναβαρίνο και το Πρωτόκολλο ανεξαρτησίας

Να συνειδητοποιήσουν την ύπαρξη των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών κατά την διάρκεια της Ελληνικής επανάστασης και την επίδραση τους στον ελληνικό λαό

χρονολογική αντιπαραβολή

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

1821-1822: Α' Εθνοσυνέλευση

1823: Β' Εθνοσυνέλευση

1824 και 1825: Δάνεια ανεξαρτησίας

1824 και 1825: Εμφύλιοι πόλεμοι

1825 : Παπαφλέσσας στο Μανιάκι

1826: Πτώση Μεσολογγίου , αναβολή Γ' Εθνοσυνέλευσης

1827: Γ' Εθνοσυνέλευση

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ – ΣΤΑΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

1821-1823: Παλινόρθωση – Ιερά συμμαχία – Ανατολικό ζήτημα – Συμφέροντα = Αρνητική στάση

1823: Αγγλία - Γεώργιος Κάννιγκ, (αναγνώριση Ελλάδας ως εμπόλεμου κράτους)

1824 : Ρωσία – Σχέδιο τριών τμημάτων ,

1825 : τσάρος Νικόλαος Α

1827 : Ναυμαχία Ναβαρίνο

1828-1829 : Ρωσοτουρκικός πόλεμος – Συνθήκη Ανδριανούπόλεως

1830· Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ (1821-1826)

- Οι πρώτες προκηρύξεις του Αγώνα και οι αποφάσεις της Α' Εθνοσυνέλευσης καθόρισαν τη διεθνή θέση της Ελληνικής επανάστασης.

Στόχος της: η εθνική ανεξαρτησία,
όχι η κοινωνική ανατροπή.
Καμιά σχέση με τα αναρχικά
κινήματα που ταραζάν την
ευρωπαϊκή ευταξία

Επιβίωση συμφοράσεως των
Ευρωπαίων

Δυσμενής η διεθνής συγκυρία

- Επιβολή της πολιτικής των αντιδραστικών καθεστώτων και της 18ου Σουμασίας
- Στόχος Αγγλίας, Ρωσίας, Αυστρίας, Πρωσίας: διατήρηση του status quo
- Εποχή Παλινόρθωσης: επικράτηση της μοναρχίας
- Ελληνική επανάσταση ιμα από τις συνιστώσες του αναρχικού ζητήματος

Ο Καραμανλός (1772-1859)

ΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΜΕΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Προς τους εν Πάτραις προξένους των ξένων επικρατειών
Ημείς, το Ελληνικόν έθνος των Χριστιανών, βλέποντες ότι μας καταφρονεί το οθωμανικόν γένος και σκοπεύει τον όλεθρον εναντίον μας [...], απεφασίσαμεν σταθερώς ή ν' αποθάνωμεν όλοι, ή να ελευθερωθώμεν. Και τούτου ένεκα βαστούμεντα όπλα εις χείρας, ζητούντες τα δικαιώματά μας. Όντες λοιπόν βέβαιοι, ότι όλα τα χριστιανικά βασίλεια γνωρίζουν τα δίκαιά μας, και όχι μόνον δεν θέλουν μας εναντιωθή αλλά και θέλουν μας συνδράμη, και ότι έχουμεις μνήμην, ότι οι ένδοξοι πρόγονοί μας εφάνησαν ποτέ ωφέλιμοι εις την ανθρωπότητα, διά τούτο ειδοποιούμεν την Εκλαμπρότητά σας και σας παρακαλούμεν να προσπαθήσετε, να είμεθα υπό την εύνοϊαν και προστασίαν του μεγάλου τούτου κράτους. Προκήρυξη του Αχαϊκού Διευθυντηρίου (Αχαϊκό Διευθυντήριο: επιτροπή προσωρινής διακυβέρνησης που σχηματίστηκε από προύχοντες της Αχαΐας αμέσως μετά την έκρηξη της επανάστασης.)

Πηγή: Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάστασις, Μέλισσα, Αθήνα 1959-1960, τόμ. 1, σ. 178.

Με ποια επιχειρήματα οι Έλληνες προσπάθησαν να πείσουν τους Ευρωπαίους ηγέτες να τους συμπαρασταθούν;

EUROPE IN 1815

Ιερά Συμμαχία:
Ρωσία, Αυστρία,
Πρωσία .
Αργότερα
προσχώρησαν
Αγγλία και
Γαλλία
Στόχος η
αντίδραση κατά
των
φιλελεύθερων
τάσεων (μετά
Γαλλική
Επανάσταση).
Ιθύνων νοуз:
Klemens Wenzel
Lothar von
Metternich

ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Το ζήτημα της διάλυσης ή διατήρησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ελέγχου των πιο σημαντικών οικονομικών και στρατηγικών θέσεων σ' αυτήν.

Ήταν αποτέλεσμα της παρακμής της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και των ανταγωνισμών των Δυνάμεων (Αγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας, Αυστρίας)

Η Ρωσία, η Αγγλία και η Αυστρία πολελούνται με το Ανατολικό Ζήτημα, γαλλογραφία του 1878.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ (1821-1826)

1821-1822:

Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία,
Αυστρία, Πρωσία= πρωτεύουσα
συστηματική σπινθηροποίηση επανάστασης

Λόγοι

- Τα επιμέρους συμφέροντα κάθε χώρας
- Υποστήριξη του δόγματος της ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Η περίπτωση της Ρωσίας

Άρνηση υποστήριξης και καταδίκη της επανάστασης στις Ηγεμονίες (Αλ. Υψηλάντης)

Διαφοροποίηση της στάσης της με παρεμβάσεις **Ι. Καποδίστρια**, υπουργού εξωτερικών της Ρωσίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ (1821-1826)

Αλλαγή πολιτικής της Αγγλίας-
Αποδέσμευσή της από την Ιερά
Συμμαχία (1823)

George Canning: υπουργός εξωτερικών

Ο Γεώργιος Κάνινγκ (1770-1827)
Αθήνα, Παλατιό Μουσείο.
© Παλατιό Μουσείο, Αθήνα

Ένα δυναμικό
ελληνικό κράτος =
συνεργάτης της
Αγγλίας στην
νοτιοανατολική
Μεσόγειο.

Αναγνώριση της
Ελλάδας ως
εμπόλεμης
δύναμης.

Η Αντίδραση της Ρωσίας

Φοβούμενη απώλεια της επιρροής λόγω της
επιτυχίας της Αγγλίας

Αρχές 1824

προτείνει το σχέδιο των τριών
τμημάτων :δημιουργία τριών αυτόνομων
ελληνικών ηγεμονιών υπό την επικυριαρχία
του Σουλτάνου και χωριστό κρατικό
σηματισμό για τα νησιά του Αιγαίου, που
θα διοικούνταν σύμφωνα με το παλαιό
κοινοτικό σύστημα.

Η τύχη του σχεδίου

Το σχέδιο απορρίφθηκε από τους
Έλληνες και το Σουλτάνο

- Ο τσάρος της Ρωσίας Νικόλαος Α' (1796-1855).
Μαρκεζίνης, Ε., Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρης Ελλάδας 1828-1864.
Η Ανεξαρτησία της Ελλάδας 1828-1862, τ. Α', Εκδόσεις Πάπυρος,
Αθήνα 1966, σ. 90.
© Ε. Μαρκεζίνης.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ

Τη στιγμή της αναγνώρισης από την Αγγλία της Ελλάδας ως εμπόλεμης δύναμης (1823)

- σύγκληση της *Β' Εθνοσυνέλευσης* (Άστρος) και λίγο αργότερα
- ανάληψη της προεδρίας του εκτελεστικού από τον εκπρόσωπο του αγγλόφιλου εφοπλιστικού κόσμου *Γ. Κουντουριώτη*
- σύναψη δύο δανείων (1824,1825) από την κυβέρνηση Κουντουριώτη
- υπογραφή της *πράξης προστασίας* (κατόπιν πιέσεων αγγλόφιλων): αίτημα Ελλήνων προς τους Άγγλους για ανάληψη προστασίας τους. Ο μόνος που δεν υπέγραψε ήταν ο Δ. Υψηλάντης.

Τα δάνεια

- *Α' δάνειο*: 800.000 στερλίνες μετά την αφαίρεση των πρώτων τόκων και των εξόδων, η ελληνική κυβέρνηση έλαβε 298.700 στερλίνες.
- *Β' Δάνειο*: 2.000.000 στερλίνες μετά την αφαίρεση των πρώτων τόκων και εξόδων, η ελληνική κυβέρνηση έλαβε 232.558 στερλίνες

Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Σταδιακή καλλιέργεια της πεποίθησης ότι η λύση θα ερχόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις.

1823-1825

Σχηματισμός τριών πολιτικών κομμάτων

- Το αγγλικό
(Αλ. Μαυροκορδάτος)
- Το γαλλικό
(Ιω. Κωλέττης)
- Το ρωσικό
(Α. Μεταξάς, Θ. Κολοκοτρώνης)

Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος ιδρυτής και αρχηγός του Αγγλικού κόμματος

Ο Ιωάννης Κωλέττης ιδρυτής και αρχηγός του Γαλλικού κόμματος

Ο Ανδρέας Μεταξάς, αρχηγός του Ρωσικού κόμματος

Θ. Κολοκοτρώνης, ηγτική φυσιογνωμία του Ρωσικού κόμματος

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Φιλελληνισμός

Κίνημα φιλελευθερισμού στους Έλληνες (Ευρώπη, Αμερική).

Κατά της οθωμανικής απολυταρχίας και της Ιεράς Συμμαχίας

Τράπουλα όπου εικονίζονται προσωπικότητες της ελληνικής επανάστασης. Κυκλοφόρησε πιθανά στην Ουγγαρία κατά το 1829. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα

Λόγοι

- Η διάδοση του φιλελευθερισμού και επαναστατικού ριζοσπαστισμού (γαλλική επανάσταση)
- Θαυμασμός Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό
- Αποτροπιασμός για τις βιαιότητες των Τούρκων σε βάρος αμάχων Ελλήνων
- Συγκίνηση για τις ελληνικές επιτυχίες

Όμως και φαινόμενα τυχοδιωκτισμού (απόκτηση χρημάτων και εξουσίας)

Ο φιλέλληνας ποιητής Σέλεϊ: «Είμαστε όλοι Έλληνες...»

Percy Bysshe Shelley

Ο ριζοσπάστης Βρετανός ποιητής Σέλεϊ όταν έμαθε την έκρηξη της ελληνικής επανάστασης συνέθεσε ένα λυρικό δράμα με τίτλο *Hellas*. Στον πρόλογό του έγραψε:

«Είμαστε όλοι Έλληνες. Οι νόμοι μας, η φιλολογία μας, η θρησκεία μας, οι τέχνες μας έχουν όλα τις ρίζες τους στην Ελλάδα...».

Ο πρώτος εκδότης του έργου αφαίρεσε από τον πρόλογο μια μεγάλη παράγραφο στην οποία ο ποιητής τόνιζε ότι «αυτή είναι η εποχή του πολέμου των καταπιεσμένων εναντίον των καταπιεστών». Έχει υποστηριχθεί ότι το ποίημα *Hellas* υπήρξε το πρότυπο -ερέθισμα του Διονυσίου Σολωμού για να συνθέσει το έργο του Ύμνος εις την Ελευθερίαν, που έγινε αργότερα ο εθνικός ύμνος των Ελλήνων.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

- Οικονομική ενίσχυση του Αγώνα (χρήματα, εφόδια)
- Ηθική υποστήριξη (εκδηλώσεις συμπαράστασης)
- Άσκηση ευνοϊκών πιέσεων στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για τους Έλληνες
- Προσωπική συμμετοχή ορισμένων φιλελλήνων στον Αγώνα και στις προσπάθειες για συγκρότηση κράτους

Χρησιμοποιήθηκε από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για την άσκηση της ιδεολογικής προπαγάνδας και της πολιτικής τους στο χώρο του αγωνιζόμενου ελληνισμού

Ioannis Kapodistrias (1762 - 1824), άγα του Thomas Phillips, National Portrait Gallery, Λονδίνο). Από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες του φιλελληνικού κινήματος

ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ

- 1823: Άφιξη του λόρδου Βύρωνα στην Ελλάδα ως απεσταλμένου του αγγλικού φιλελληνικού κοιμητηρίου
- Εξάμηνη παραμονή του στην Κεφαλονιά
- Μεσολόγγι
Οργάνωση σώματος 40 Σουλιωτών
Οχύρωση της πόλης
- Ασθένεια λόγω των συνθηκών ζωής του
- Απρίλιος 1824: Θάνατος στο Μεσολόγγι

Η υποδοχή του λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι, έργο του Θ. Βρυζάνη, εθνική Πνακοθήκη

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1826-1830)

6 Ιουλίου 1827:

*Ιουλιανή συνθήκη του
Λονδίνου* (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία):

Μεσολάβηση στην Τουρκία

- για διακοπή των επιχειρήσεων
- για την ίδρυση *αυτόνομου με
τουρκική επικυριαρχία
ελληνικού κράτους*

Το πρωτότυπο κείμενο της Ιουλιανής Συνθήκης (22 Ιουλίου 1827).
Αθήνα, Ε.Π.Α.
Τσαγκόπουλος, Γ. Αγώνες
Ηρώων 1821-1921:
Επιστολά και Σφραγίδες,
Αθήνα 1991.
© Ελληνικό Λογοτεχνικό
Ιστορικό Αρχείο, Αθήνα.

Σημασία της συνθήκης του Λονδίνου

1. Παραμερισμός Αυστρίας. Εξουδετέρωση πολιτικής Μέττερνιχ
2. Αλλαγή πολιτικής στην Ευρώπη. Διπλωματική αλλά και στρατιωτική επέμβαση υπέρ ενός επαναστατημένου λαού. Προώθηση φιλελεύθερου κινήματος στην Ευρώπη
3. Απόκτηση δικαιωμάτων και επιρροής από Αγγλία και Γαλλία στα Βαλκάνια και Α. Μεσόγειο.
4. Κατάργηση του δόγματος της ακεραιότητας της οθωμανικής αυτοκρατορίας

ΟΙ ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΕΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Τη *Συνθήκη του Λονδίνου* δεν την υπέγραψε ο *Canning* (είχε πεθάνει) αλλά τρεις από τους πιο απολυταρχικούς ηγεμόνες:

Τσάρος Νικόλαος Α΄

Κάρολος Ι΄ της Γαλλίας

Ουέλλινγκτον, πρωθυπουργός της Αγγλίας και
νικητής του Ναπολέοντα

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1826-1830)

Η ναυμαχία του Ναβαρίνου

Το μυστικό συμπληρωματικό άρθρο της *Ιουλιανής συνθήκης*:

- Χρήση ακόμα και στρατιωτικής βίας για να οδηγηθούν οι εμπόλεμοι σε ανακωχή και διαπραγματεύσεις
- Νομιμοποίηση της καταβύθισης του τουρκοαιγυπτιακού στόλου στο Ναβαρίνο

Μαξίμ Βορόβιτς, Η Ναυμαχία
του Ναβαρίνου.

Υδρογραφία 0,27x0,45μ.
Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη.
Φωτογραφία: Ο. Δαίνωματ.
Ang., Greece at the Benaki
Museum, Athens 2007, σ. 352,
εκ. 966.

© Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1826-1830)

Battle of Navarino, έργο του Ιωάνη Λύρατζη

8 Οκτωβρίου 1827:
*Ναυμαχία στον κόλπο
του Ναβαρίνου*

Αντίπαλες δυνάμεις:

Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία (30 πλοία)

Αιγυπτιακός στόλος (90 πλοία)

Έκβαση: Συντριβή του
τουρκοαιγυπτιακού στόλου

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΒΑΡΙΝΟΥ

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Bataille de Navarin 20 octobre 1827

Position des navires ottomans

d'après G.A. Rieupey, A.L. Cornoyer et le service historique des armées en G. Drouot, Navarin, 1977 et R. C. Anderson, Naval War in the Levant, Princeton U.P., 1962

- 08 Frégate Dupleix vaisseau armé à turt. 74 canons
- 04 Frégate Guémère vaisseau armé à turt. 60 canons
- 7 T. Esch. Bahri vaisseau de ligne turt. 74 canons
- 8 Z. Vaisseau de ligne turt. 74 canons
- V74 Vaisseau de ligne turt. 74 canons
- 86. Frégate Isaria 64 canons
- 56. Frégate Scourie 34 canons
- 1. Frégate Lemn 60 canons
- 83. Frégate La Belle Sultane 34 canons

- 1 = **chiffre** Frégate et nombre de canons
- 11 Frégate turcienne "Carvete" et nombre de canons
- 1 = **chiffre** et nombre de canons
- 8. Brûlé ottoman
- 11. Navire marchand

Echelle 1/32000

ΟΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Edward Cardington

Honoré de Rigby

Ludwig von Heyden

Ibrahim Pasha

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1826-1830)

Ρωσοτουρκικός πόλεμος (1828-1829)

Η ναυμαχία του Ναβαρίνου πυροδότησε ένταση στις σχέσεις
Ρωσίας – Οθωμανικής αυτοκρατορίας
Απρίλιος 1828: *Ρωσοτουρκικός πόλεμος*

Ρωσοτουρκικός πόλεμος 1828-1829

Συνθήκη της Ανδριανούπολης (14 Σεπτεμβρίου 1829)

- Συνθηκολόγηση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας
- Αποδοχή των αποφάσεων της τριπλής συμμαχίας για το ελληνικό ζήτημα

Δικαίωση της ελληνικής επανάστασης στο πεδίο της
διεθνούς διπλωματίας

- Σε ποιο βαθμό θα ήταν ανεξάρτητο το νέο κράτος;
- Ποια θα ήταν τα σύνορά του;

Η αψίδα του Βρανδενβουργίου κτίστηκε στη Μόσχα το 1834
για τον κορτασμό της νίκης των Ρωσικών κατά των
Τουρκικών

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (1826-1830)

Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία

Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας

22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου(ν.η) 1830

- Πρώτη επίσημη διεθνής διπλωματική πράξη αναγνώρισης της Ελλάδας ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος
- Προς Διαρκές Συνακόμιτο
  - Περιοχές που βρίσκονταν νότια της ανατολικής γραμμής που ορίζεται από τους ποταμούς Αχελώο (δυτικά) και Σπερχειό (ανατολικά)
  - Κυκλάδες
  - Πελοπόννησος
  - Σποράδες και Εύβοια
- Αναγόρευση του Λεοπόλδου του ΣαξΚόμπουργκ ως ηγεμόνα του ελληνικού κράτους

Οι αποφάσεις (ορίσματα, πρόσωπα, τίτλος του ηγεμόνα) ΔΕΝ ήταν οριστικές. Η τελική ρύθμιση του ελληνικού ζητήματος: τελή Αυγούστου 1832.

Ο Λεοπόλδος του Σαξ Κόμπουργκ (1790 - 1865).
Μαρκζίνης Ε, Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας
Ελλάδας 1818-1964: Η Αναγέννησις της
Ελλάδος 1818-1862, τ. Α', Εκδόσεις Πάπυρος,
Αθήνα 1966, σ. 76
© Εκδόσεις Πάπυρος

Η ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Η ελληνική επανάσταση στην πολιτική πραγματικότητα της εποχής της

Μόνο μία από τις επαναστάσεις του 1820-1822 κατόρθωσε να επιβληθεί, και αυτό αποδίδεται εν μέρει στην επιτυχία της να πάρει μορφή γνήσιας λαϊκής επανάστασης και στην ευνοϊκή διπλωματική κατάσταση-ση: ο ελληνικός ξεσηκωμός του 1821. Η Ελλάδα, συνεπώς έγινε πηγή έμπνευσης του διεθνούς φιλελευθερισμού [-]. Ε.]

Ε.]. Hobsbawm. *Η εποχή των επαναστάσεων*,
μτφρ. Μ. Οικονομοπούλου, ΜΙΕΤ, Αθήνα
1990, σ. 159.

Ποια ήταν η θέση της ελληνικής επανάστασης στο ευρωπαϊκό πολιτικό τοπίο της εποχής της;

ΠΗΓΕΣ

Β.Κρεμμυδάς, Νεότερη Ιστορία Ελληνική και Ευρωπαϊκή, εκδ «γνώση», Αθήνα, 1990

Μαρκεζίνης, Σ., Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος 1828-1964: Η Αναγέννησις της Ελλάδος 1828-1862, τ. Α', Εκδόσεις Πάπυρος, Αθήνα 1966

- http://www.wime.gr/chronos/12/gr/1821_1833/diethni/06.html
- <http://users.sch.gr/maritheodo/history-pl/section2/maps/map1830.jpg>
- http://www.thin.gr/chronos/12/gr/1831_1833/diethni/index.html

Ομαδοσυνεργατική μάθηση – φύλλο εργασίας

- ▣ Ακολουθεί ανάλυση για τα φύλλα εργασίας και τη χρησιμότητα τους όπως και χάρτες με την επέκταση του Ελληνικού κράτους έτσι ώστε να γίνει αντιληπτή και κατανοητή η σημασία της Ελληνικής Επανάστασης , τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων , ο Φιλελληνισμός και η Μεγάλη Ιδέα για εισαγωγή στο επόμενο μάθημα.

- ▣ **Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία**
- ▣ **Εισαγωγή: Ποια η παιδαγωγική αξία του Φύλλου Εργασίας;**
- ▣ Το φύλλο εργασίας είναι η αναλυτική, καλά δομημένη και σαφώς στοχοθετημένη καταγραφή των διαφόρων δραστηριοτήτων, που ως εκπαιδευτικοί έχουμε προαποφασίσει και προκαθορίσει ότι θα γίνουν από τα παιδιά στα πλαίσια της διδακτικής διαδικασίας.
- ▣ Το Φύλλο Εργασίας αποτελεί την έμπρακτη απόδειξη ότι ο εκπαιδευτικός δεν θεωρεί τα παιδιά παθητικούς δέκτες και αμέτοχους ακροατές αλλά ενεργούς συνεργάτες και δραστήριους συμμετόχους στη σχολική πράξη. Το Φύλλο Εργασίας δεν είναι διαγώνισμα ούτε φύλλο αξιολόγησης ούτε μέθοδος εμπέδωσης γνώσεων. Είναι διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης από τα ίδια τα παιδιά.

▣ Φύλλα Εργασίας και Ιστορία

- ▣ Το γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας πραγματεύεται γεγονότα και πρόσωπα μέσα στο χρόνο με σκοπό την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και συνείδησης των μαθητών/ τριών με απώτερο σκοπό τον προσδιορισμό τους στο χώρο και τον χρόνο. Η ιστορία δεν είναι λέξεις στη σειρά που αναπτύσσονται σε ένα εγχειρίδιο, αλλά κατανόηση ενεργειών και προσώπων που έδρασαν στο παρελθόν σε μία συγκεκριμένη περίοδο.
- ▣ Τα Φύλλα Εργασίας στην Ιστορία οφείλουν να τοποθετούν τον μαθητή/ τρια σε μία αναζήτηση για την εκάστοτε θεματική ενότητα που επεξεργάζονται θέτοντάς τους στο επίκεντρο της κατανόησης του μαθήματος και όχι στο περιθώριο της στεγνής αποτύπωσης λέξεων και ημερομηνιών καθιστώντας τους ανίκανους/ ες να απαντήσουν σε ερωτήματα.

- ▣ Ποια θα μπορούσε να είναι η νέα μορφή των Φύλλων Εργασίας για την Ιστορία;
- ▣ Η νέα μορφή του Φύλλου Εργασίας πρέπει να στηρίζεται στα εξής στοιχεία:
- ▣ Σταθερή ώρα του Φύλλου εργασίας
- ▣ Το Φύλλο εργασίας αμέσως μετά από μάθημα, για να επεξεργαστούν οι μαθητές / τριες συνεργατικά τη γνώση και να τη συνδυάσουν με την προηγούμενη.
- ▣ Το Φύλλο Εργασίας θα λειτουργεί ως εργαστήριο εμπάθυνας της ύλης για την πληρέστερη κατανόηση και επεξεργασία του μαθήματος.
- ▣ Ο καθηγητής/ τρια είναι παρών/ούσα στο Φύλλο Εργασίας, διότι λειτουργεί ως ενορχηστρωτής της όλης διαδικασίας για τη συμπλήρωσή του και την ένωσή του με την επόμενη γνώση που θα λάβουν οι μαθητές/ τριες.
- ▣ το Φύλλο Εργασίας μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά της μαθησιακής διαδικασίας ως εργαστήριο εξάσκησης
- ▣ Σε καμία περίπτωση να μην μοιράζονται απαντήσεις. Το Φύλλο Εργασίας χάνει το σκοπό του.

- ▣ Δραστηριότητες που σχετίζονται με τα Φύλλα Εργασίας στην Ιστορία:
- ▣ Δημιουργία ημι-δομημένων νοητικών χαρτών
- ▣ Συμπλήρωση χρονογραμμής παράλληλων γεγονότων
- ▣ Καταγραφή αιτίου αποτελέσματος από το ένα γεγονός στο άλλο για την πλήρη κατανόηση της διδακτέας ύλης που θα εξεταστούν
- ▣ Συμπλήρωση γεγονότων στο χάρτη (χωροχρονική κατανόηση)
- ▣ Επεξεργασία διαφορετικών πηγών με παρουσίαση της μεθοδολογίας κάθε φορά.
- ▣ Η ετοιμασία ενός επιτυχημένου φύλλου εργασίας θα πρέπει να στηρίζεται στους εξής τρεις βασικούς πυλώνες:
- ▣ στην άρτια προετοιμασία του εκπαιδευτικού για τη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα,
- ▣ στη δημιουργική ικανότητά του, η οποία θα τον βοηθήσει να ετοιμάσει ενδιαφέρουσες και ελκυστικές δραστηριότητες και να επιμεληθεί καλαισθητικά το Φύλλον Εργασίας,
- ▣ στην παιδαγωγική αλλά και γνωστική του επάρκεια, πάνω στην οποία θα στηριχθεί για να εφαρμοστεί αποτελεσματικά το ΦΕ.

- ▣ **Αξιολόγηση των Φύλλων Εργασίας**
- ▣ Η αξιολόγηση του Φύλλου Εργασίας πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την συμπλήρωση του Φύλλου. Ο/Η καθηγητής/ τρια δεν βαθμολογεί πάνω στο γραπτό, αλλά δίνει το στίγμα του, για να μπορέσει ο μαθητής/ τρια να αξιοποιήσει εποικοδομητικά το Φύλλο ως κομμάτι της νέας γνώσης που δέχεται. Κάλο θα ήταν ο καθηγητής/ τρια να έχει άμεση σχέση με την ιστορία, διότι οι επεξεργασίες που θα πραγματοποιούνται στο Φύλλο δεν επιτρέπουν αστοχίες, αναχρονισμούς και κάθε είδους αυθαίρετη παρουσίαση της ιστορίας ως απλή αποστήθιση λέξεων σε προτάσεις. Οι μαθητές/ τριες πρέπει να αισθάνονται ότι αποκόμισαν γνώση συμπληρώνοντας το Φύλλο Εργασίας με την επικουρία του καθηγητή/ τριας που τους οδήγησε σε αυτήν και όχι μια μηχανική διαδικασία για την επεξεργασία της ύλης. Αυτού του είδους η αυτό-αξιολόγηση ενδυναμώνει τη σκέψη του μαθητή/ τριας και θα τον/ την βοηθήσει να απαντήσει αποτελεσματικά τα ερωτήματα των εξετάσεων.
- ▣ **Υποδιευθυντής 5ου Γυμνασίου Παλαιού Φαλήρου**
- ▣ **Υπ. Διδ. Ιονίου Πανεπιστημίου**
- ▣ **Ανδρέου φώτης**